

njaka skupila se čitava klapa. O čemu tako burno diskutuju ovi mangupčići? Zašto se osvrću na sve strane, zašto pokazuju čas u ovom čas u onom pravcu? U klapi je došlo do rascepa: jedni tvrda da će Rusi doći iz pravca Palenkašove bašte, drugi da ih treba očekivati iza Lomenovih svinjaca.

Loše je počela ova godina. Rusi ušli u Avganistan, mene ostavila devojka, a sneg neprestano pada već treći dan. Kroz dvadeset jednu godinu umarširaćemo u 21. vek. Već sam napravio detaljan plan kako ću slaviti 2000. godinu, samo ne znam hoće li mi se ostvariti.

1. Sedimo na stepenicama i čutimo. Zvona na crkvi davno su označila veče, ali niko i ne pomišlja da krene kući. Jova priča o svom susretu s duhom. – Izadem ja sinoć oko dvanest na dvorište, kad odjednom – iza klozeta pojavi se duh.

Sledi proban opis razgovora između Jove i duha i njihove prepirke. Na kraju, Jova izbacuje duha iz svog dvorišta).

Drhtimo od zime i straha, buljimo u mrak i zavimamo Jovi na hrabrosti. Jova jeste heroj, jer mi verujemo da jeste.

(Prvo pravilo: Ako želiš da postaneš heroj, izmisli neprijatelja, zatim ga na rečima potuci. Mera tvog junaštva biće strah koji će kod dece izazvati izmišljeni neprijatelj).

2. Čučimo ispod mostića i pušimo. Jova naduvava prezervativ koji je našao u travi, a u pauzama između ekspiracije i inspiracije diktira:

– Veliki krst vam je visok kao dve kuće... mali – visok osam, širok pet metara... kad sam bio mali, jedan mladić se popeo na mali krst, skinuo odelo, složio ga i ponovo se obukao...

Neko bi možda i posumnjao u ovu priču, ali od Jove je slušamo bar treći-četvrti put. Ne bi je valjda toliko puta ponavljao da nije istinita.

(Pravilo drugo: Najefikasnije sredstvo da deca poveruju tvojoj laži jeste da tu laž što češće ponavljaš).

3. Sedimo na zemlji ispred prodavnice. Steva je kao obično zavukao prst duboko u nos, Pavlu ispalo jaje, što takode ne predstavlja novost, a Miša ima noge do članaka skroz crne, jer je, kaže, »jeo lubenicu«. Jova sedi ispred nas i predaje:

– Amerikanci imaju takvo oružje da je dovoljno da pritisnu dugme i Beograd je gotov. Ali kad Rusi primete da Amerikanci žele da nas napadnu, onda će oni da pritisnu dugme i Njujorka ne-ma!

Poslednje reči Jova je prosto uzviknuo i nama je laknulo. Dakle – sigurni smo, jer tako kaže Jova. A on je, mada idemo u isti razred, ipak dve godine stariji od nas.

(Treće pravilo: Kakav si da si, deca će da ti veruju samo ako svoje tvrdnje izgovaraš dovoljno glasno).

Uzalud smo celo popodne ležali u jarku kod Palenkašove bašte s motkama u rukama. Rusi nisu došli. Ipak, nije to bilo sasvim izgubljeno vreme. Jer, tada smo odlučili da od sada pa nadalje ne verujemo nikome, nego da se oslanjamo isključivo na sebe i sopstvene snage. Tako smo počeli da krademo: daske, grede, žicu... U Draganovoj bašti iskopali smo rupu 2x2x2 i ona je, prema planu koji nam je nacrtao stariji Draganov brat, predstavljala samo ulaz u celu mrežu hodnika i prostorija pod zemljom. Nas četvorica imali smo tada ukupno 49 godina i gradili smo sebi – atomsko sklonište. Negde smo našli i malu plamenku kojom smo nameravali zagrevati zimi naše podzemno carstvo.

Vežu između atomske bombe, masturbacije i štucanja nisam kadar u potpunosti da objasnim. Ali, tek što pomislim na ono prvo, osetim grozničavu potrebu da radim ono drugo, a ako to i učinim, kao posledica po pravilu dolazi ono poslednje.

Inače, u ovom periodu masturbirao sam vrlo intenzivno i iz sasvim banalnih razloga: kao što sam već rekao, nedavno me ostavila devojka. Da bi moja sreća bila potpuna, početkom februara čekao me je ispit iz genetičke psihologije, a cimer je od pre izvesnog vremena počeo iz noći u noć primati u krevet svoju devojku.

– Ti nam uopšte ne smetaš – uveravao me iskreno.

– Imamo i mi atomsku bombu – oglasio se Vlada iz grma u crkvenoj bašti.

– Ne verujem...

Stajali smo naslonjeni na ogradu i iz dosade gnječili kamenčićima crvene bube s crnim tačkama po leđima, koje su milele svugde okolo.

– Imamo, imamo – Vlada se uspravio i zakopčavao pantalone.

– Ne verujem, znalo bi se...
– Imamo, imamo kad ti kažem...
Vlada je već stajao pored nas.
– Kako znaš?
– Lepo, jer mi sve imamo.
– Zakopčaj radnju.

Tri dana su nam trebala da iskopamo onu rupu, za dva sata bila je zatrpana. Jednog popodneva, dok smo bili u školi, na poziv Draganovog oca, koji ništa nije slutio, u baštu su došli čovek i konj i počeli da oru. Okrenuli su jednom, okrenuli se drugi put, kad su pošli treći put da okrenu – zemlja se ispod životinje otvorila i konj se stropoštao u maskiranu rupu. Polomio je obe prednje noge i komšija Očoveji hicem iz lovačke puške rascopao mu je glavu. Kada smo posle škole dotrčali u baštu, na dnu rupe ugledali smo krvavo konjsko oko.

Ubijeni konj zvao se Jadran, pribijeni dečak Dragan. Mi ostali razbežali smo se prestravljeni i prepušteni na milost i nemilost supersilama i njihovim klimakteričnim čudima.

Na ispitu nisam prošao. Moj odgovor na postavljeno pitanje – Razvoj i hijerarhija motiva – bilo je produhovljeno čutanje. Jedini trag sa ovog ispita jesu fragmentarni zapisi na komadić papira:

Sublimacija motiva – menjaju ne samo dlaku nego i čud.

Izumiranje – osveta neostvarenih (sublimiranih) instinkta.

Instinkti – život.

Kultura – smrt.

Dinosaurusi – prvi egzistencijalisti. Za svoju sudbinu zahvaljuju kaligulovskom ludilu usled abundancije motiva, koja je u njima proizvela osećanje apsolutne žeđi, zasnovane na principu progresivnog psihičkog perpetuum mobile, paradoksalno izraženog rečenicom: ŠTO VIŠE PIJEM, TO SAM ŽEDNIJI.

Izašao je na hodnik, indeks gurnuo u zadnji džep farmerica. Pogledao je oko sebe kao da se na trenutak orijentiše, a zatim potrčao u najbliži WC, što je uznemirilo crnu muvu na prozoru hodnika. Naravno, uskoro se iz jedne od kabina oglasilo šuplje štucanje.

Sa slovačkog preveo autor

moгућа proza

zoran m. mandić

FIOKA

Otvorivši fioku, Moren je, na svoje zaprepašćenje, ugledao sivi notes i požutelu fotografiju. Na fotografiji je bio on u stojećem stavu. Negde na nekoj obali ili ivici zida.

U notesu reči i nekoliko zapisa. Bez ikakvog reda, Moren je listao notes. A fotografija mu je služila za obeležavanje mesta gde je stao.

Tri reči bile su posvećene knjizi. Jedna biću. O fotografiji nije bilo ni reči u notesu. Pet-šest reči bilo je posvećeno razmišljanju o svedoku.

U čitavom jednom poglavlju notesa stajala je samo jedna reč: Hartija.

Hartija i fioka – motalo se po Morenovoju glavi. U nezaključanoj fioci, Morenova hartija divila se druženju dvadesetak reči.

S ivice zida Moren je zurio u provaliju svog notesa.

Tek nakon hiljadu godina trgovci su otkupili Morenov sto. Balsamovan Moren ležao je u svojoj

fioci. S notesom pod glavom i pokriven fotografijom, u stojećem stavu.

GALIČINSKI

Galičinski i Moren nisu se poznavali. Slučaj je hteo da je Galičinskog lečio Morenov prijatelj, poznati psihijatar iz Dnopolja. A na jednom proplanku izdajne dnopoljske prirode, nalazila se duševna bolnica Morenovog prijatelja.

Odlazeći prijatelju, Moren je saznao za Galičinskog.

Umorni čovek Galičinski ležao je u dnopoljskoj bolnici desetak godina, s epitetom najzanimljivijeg bolesnika.

Moren je saznao da su Galičinskog organi reda našli u nekoj polumračnoj ulici. Ležao je u jednom njenom kraju, poput nepomične vreće, u besvesnom stanju. I bez ijednog dokumenta pri sebi.

Godinama je Galičinski za bolničko osoblje bio nepoznata osoba. Ugroženo lice bez podataka i nade da će neko izgovoriti njegovo ime.

Vremenom, Galičinski se podigao iz besvesnog mraka. I počeo je nesigurno da uzima deo hrane

koja je pripadala bolesnicima. Na sva (uporna) pitanja odgovarao je odsutno-nepokretnim pogledom, kao da mu je neko ukrao sve reči, čak i onu koju svaki čovek mora da izgovori. Galičinski-Predmet, stopio se, tako, sa svojom samicom na nesreću svoju. I nesreću neuropsihijatrije.

Galičinski je imao jasan i precizan broj srčanih otkucaja u svakoj minuti. Stolica mu je bila uredna. Mokraćna bistra i nežno žute boje. Zubi nepokvareni i bleđi. Koža nenapadnuta otiscima dugog ležanja.

S te strane, Galičinski je bio zdrav. I nesebično miran. Njegova samica je zaključavana samo zbog drugih mogućih napasnika.

Morenov prijatelj je tragao za Galičinskim. U međuvremenu, Morenov prijatelj je dao svom sinu ime – Galičinski.

Nekako nenadano jednoga dana, u dnopoljskoj bolnici pojavila se žena. Htela je do Galičinskog. Nosila je sa sobom paket ispisane hartije.

Taj isti paket, po odlasku nepoznate žene, Galičinski je spalio. I onda, pun neke neizrecive discipline, ispružio se na krevet. I umro.

Negde ujutru, na kraju Dnopolja, nađena je i mrtva nepoznata žena